

V letáku vysvětlíme, co je příspěvek na péči, komu je určen a za jakých podmínek. Jak řízení o příspěvku na péči probíhá, popisujeme v letáku [Řízení o dávkách pro osoby se zdravotním postižením](#) na www.ochrance.cz v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Komu je příspěvek určen?

Lidem, kteří **potřebují každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné osoby**, protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu sami nezvládají běžné denní aktivity – takzvané základní životní potřeby (dále také „životní potřeby“). Příspěvek slouží k úhradě takové pomoci.

Zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý, pokud trvá nebo podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než **jeden rok**. Proto zlomená noha, byť její léčení může trvat i tři čtvrtě roku, dokonce ani mozková příhoda, po které člověk na nějakou dobu ochrne, nemusí bez dalšího zakládat nárok na příspěvek na péči.

Potřeba pomoci musí být **každodenní**, občasnou výpomoc (stříhání nehtů, větší nákup nebo úklid jednou týdně, občasný doprovod k lékaři) nelze v řízení o příspěvku na péči zohledňovat.

Máme-li oční vadu, již lze napravit brýlemi, nežádáme ostatní, aby nám předčítali, ale pořídíme si brýle nebo čočky. Stejně se pohlíží i na jiná onemocnění a jiné pomůcky. **Příspěvek na péči na úhradu pomoci jiné osoby se poskytne, pokud danou životní potřebu nelze zvládnout ani s pomůckou nebo jinak** (například pomaleji nebo vsedě). Pomůckou může být téměř cokoli (židle, zábradlí, madla, hole, dávkovače léků, naslouchadla, servírovací stolek, nazouvače ponožek, elastické tkaničky do bot a mnohé další).

Posuzují se děti stejně jako dospělí?

Ne tak úplně. U dětí (lidí mladších 18 let) hraje důležitou roli věk. Zákon vychází z předpokladu, že každé dítě potřebuje pomoc jiné osoby. Malé děti se bez soustavné péče jiné osoby neobejdou vůbec, péči v určitém rozsahu ale vyžadují i starší děti. Proto se k potřebě pomoci přihlíží až tehdy, pokud dítě vyžaduje **každodenní mimořádnou péči**.

Mimořádná péče je taková, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku, jež nemá zdravotní omezení.

U osob do 18 let věku se nehodnotí zvládnání potřeby „**péče o domácnost**“, která zahrnuje i aktivity jako nakupování, úklid a vaření.

Výše příspěvku

Výše příspěvku závisí na počtu nezvládaných životních potřeb. Výši ale může ovlivnit i to, zda je osoba v domácí péči (*), případně její finanční situace (k tomu více v následujícím odstavci).

	Osoby do 18 let věku			Osoby nad 18 let věku		
stupeň závislosti	počet nezvládnutých životních potřeb	měsíční výše příspěvku		počet nezvládnutých životních potřeb	měsíční výše příspěvku	
I	3	3 300 Kč		3 až 4	880 Kč	
II	4 až 5	6 600 Kč		5 až 6	4 400 Kč	
III	6 až 7	9 900 Kč	13 900 Kč*	7 až 8	8 800 Kč	12 800 Kč*
IV	8 až 9	13 200 Kč	19 200 Kč*	9 až 10	13 200 Kč	19 200 Kč*

Zvýšení příspěvku o 2 000 Kč měsíčně z důvodu nepříznivé finanční situace náleží

- nezaopatřenému dítěti do 18 let věku, kterému náleží příspěvek (zákon stanoví tři výjimky – informace Vám podá úřad práce při podání žádosti),
- rodiči, kterému náleží příspěvek, a který pečuje o nezaopatřené dítě do 18 let věku,

jestliže rozhodný příjem oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných je nižší než dvojnásobek částky jejich životního minima (podle zákona o životním a existenčním minimu).

Základní životní potřeby

Zákon rozlišuje 10 životních potřeb:

- (1) mobilita
- (2) orientace
- (3) komunikace
- (4) stravování
- (5) oblékání a obouvání
- (6) tělesná hygiena
- (7) výkon fyziologické potřeby
- (8) péče o zdraví
- (9) osobní aktivity
- (10) péče o domácnost

Životní potřeby jsou vymezeny výčtem několika přesně daných aktivit.

Životní potřeba se považuje za nezvládnutou, pokud člověk samostatně nezvládne alespoň jednu z vyjmenovaných aktivit dané životní potřeby.

Text přílohy prováděcí vyhlášky k zákonu o sociálních službách, která vymezuje životní potřeby, najdete na dalších stranách tohoto letáku.

Vymezení schopností zvládat základní životní potřeby

a) Mobilita

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat:

1. vstávání a usedání,
2. stoj,
3. zaujímat a měnit polohy,
4. pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu,
5. otevírat a zavírat dveře,
6. chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů,
7. nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.

b) Orientace

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem,
2. mít přiměřené duševní kompetence,
3. orientovat se osobou, časem a místem,
4. orientovat se v přirozeném sociálním prostředí,
5. orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení,
2. chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv,
3. vytvářet rukou psanou krátkou zprávu,
4. porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům,
5. používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny,
2. nalít nápoj,
3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji,
4. najíst se a napít,
5. dodržovat stanovený dietní režim,
6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu,
7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

e) Oblékání a obouvání

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem,
2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit,
3. oblékat se a obouvat se,
4. svlékat se a zouvat se,
5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. použít hygienické zařízení,
2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla,
3. provádět celkovou hygienu,
4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

g) Výkon fyziologické potřeby

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. včas používat WC,
2. zaujmout vhodnou polohu,
3. vyprázdnit se,
4. provést očistu,
5. používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. dodržovat stanovený léčebný režim,
2. provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky,
3. rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

i) Osobní aktivity

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami,
2. plánovat a uspořádat osobní aktivity,
3. styku se společenským prostředím,
4. stanovit si a dodržet denní program,
5. vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti,
2. manipulovat s předměty denní potřeby,
3. obstarat si běžný nákup,
4. ovládat běžné domácí spotřebiče,
5. uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj,
6. vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí,
7. obsluhovat topení,
8. udržovat pořádek.